

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.001.03.2022

Stanisław Lonczak
Starosta Powiatu Mieleckiego
Starostwo Powiatowe w Mielcu
ul. Wyspiańskiego 6, 39-300 Mielec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. – wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Mielcu ¹ , ul. Wyspiańskiego 6, 39-300 Mielec.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Lonczak, Starosta Powiatu Mieleckiego ² od 19 listopada 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Maciej Pilecki, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/6/2022 z 5 stycznia 2022 r. (akta kontroli TOM I str.1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli Zakres kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Starostwo środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.</p> <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">- przeprowadzenie analizy wykorzystania i rozliczenia środków otrzymanych z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej,- przeprowadzenie analizy wykorzystania dotacji celowej z budżety państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa (SP),- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,- kontrola prawidłowości rozliczania i przekazywania dochodów uzyskanych tytułem gospodarowania nieruchomościami SP,- analiza stanu należności pozostałych do zapłaty z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP,- kontrola windykacji wybranych zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP oraz udzielanych ulg w ich spłacie,- kontrola prawidłowości spisywania nieściągalnych należności z ww. tytułu.
---------------------------------	--

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2021 r. środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych⁵ oraz wykorzystanie dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Środki z Funduszu przewozów autobusowych, otrzymane w 2021 r., w całości zostały przeznaczone na dopłaty do 36 linii komunikacyjnych funkcjonujących w ramach publicznego transportu zbiorowego na terenie Powiatu.

Powiat terminowo przekazywał do Wojewody Podkarpackiego wnioski o dopłatę oraz rozliczenia otrzymanych środków. Zostały one sporządzone na zasadach określonych w umowie, zawartej pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Powiatem oraz zawierały rzetelne dane.

Dotacja celowa, uzyskana w 2021 r. na zadania zlecone z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, została wykorzystana w 98,2%. Niewykorzystaną część dotacji, w ustawowym terminie, zwrócono na rachunek Wojewody.

Dochody, uzyskane z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, zostały prawidłowo rozliczone i terminowo odprowadzone na rachunek Wojewody (75%) oraz na rachunek Starostwa (25%). Sprawozdania budżetowe za 2021 r. dotyczące realizacji zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, zawierały dane wynikające z ksiąg rachunkowych Starostwa.

Wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa podejmowano właściwe działania windykacyjne. Prawidłowo i zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*⁶ udzielane były ulgi w spłacie należności.

Nie dokonano wyśięgowania z ksiąg rachunkowych Starostwa należności nieściągalnych i przedawnionych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej przez Starostwo.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Starostwo złożyło do Wojewody Podkarpackiego⁸ łącznie trzy wnioski o objęcie w 2021 r. dopłatą do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Pierwszy wniosek został złożony w dniu 24 listopada 2020 r., tj. w terminie określonym przez Wojewodę. Wartość wnioskowanej dopłaty wynosiła 4 857,6 tys. zł. Wojewoda, z uwagi na zajęcie przez Starostwo ostatniego miejsca

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Fundusz lub Fundusz przewozów autobusowych.

⁶ Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: Wojewoda.

w rankingu jednostek samorządu terytorialnego, ubiegających się o środki z Funduszu przewozów autobusowych, poinformował Starostę o możliwości skorzystania z dopłaty w wysokości 2 096,3 tys. zł. Starostwo złożyło drugi wniosek, stanowiący korektę pierwszego, w dniu 23 grudnia 2020 r. Zgodnie z nim, kwota dopłaty wynosiła 2 096,3 tys. zł za okres od 1 lutego do 6 lipca 2021 r., tj. do dnia wykorzystania przyznanej kwoty dopłaty. W dniu 7 lipca 2021 r. Starostwo złożyło wniosek do Wojewody o objęcie dopłatą do przewozów autobusowych pozostałej części roku. Wnioskowana kwota dopłaty wynosiła 1 933,2 tys. zł.

Wnioski zawierały informacje i dokumenty wymagane art. 24 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o *Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej*⁹. Wojewoda każdorazowo informował Starostę o przyznaniu Powiatowi Mieleckiemu wnioskowanej dopłaty do przewozów autobusowych¹⁰.

(akta kontroli TOM I str. 3-55, 79-86, 132-159)

1.2. W okresie objętym kontrolą podpisano dwie umowy w sprawie udzielenia dofinansowania do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej pomiędzy Wojewodą a Powiatem Mieleckim. Pierwsza z nich została zawarta w dniu 20 stycznia 2021 r.¹¹, natomiast druga w dniu 2 sierpnia 2021 r.¹² Zgodnie z ich postanowieniami, Wojewoda zobowiązał się przekazać Powiatowi środki z Funduszu przewozów autobusowych w łącznej kwocie nie wyższej niż 4 019,9 tys. zł (odpowiednio 2 047,4 tys. zł w ramach pierwszej umowy oraz 1 972,5 tys. zł w ramach drugiej), z przeznaczeniem na realizację zadania polegającego na utworzeniu lub przywróceniu linii komunikacyjnych, na których będą wykonywane przewozy autobusowe. Umowami objęto 36 linii komunikacyjnych, a wielkość pracy eksploatacyjnej oszacowano łącznie na 1 339 987,55 wozokilometrów (682 475,6 wozokilometrów w ramach pierwszej umowy, 657 511,95 wozokilometrów w ramach drugiej).

(akta kontroli TOM I str. 87-106)

W 2021 r. Powiat (Organizator) otrzymał od Wojewody środki z Funduszu przewozów autobusowych w wysokości 3 647,6 tys. zł (90,7% kwoty wynikającej z umów z Wojewodą). Udział własny Powiatu, przekazany Operatorom tytułem wkładu własnego, wyniósł 501 tys. zł, tj. 13,98% wartości usługi.

Otrzymane środki zostały w całości wykorzystane na dofinansowanie dopłat do przewozów autobusowych przekazanych Operatorom linii komunikacyjnych.

Starostwo w 2021 r. zawarło umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego:

- z czterema Operatorami – za okres do 30 czerwca 2021 r.,
 - z pięcioma Operatorami – za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2021 r.,
- na 36 liniach komunikacyjnych objętych dofinansowaniem z Funduszu przewozów autobusowych. Umowy spełniały przesłanki określone w art. 25 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o *publicznym transporcie zbiorowym*¹³, Zawarcie umów

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 717 ze zm., dalej: ustawa o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych

¹⁰ 18 grudnia 2020 r. – informacja dotycząca pierwszego wniosku, 18 stycznia 2021 r. – informacja dot. drugiego wniosku, 31 lipca 2021 r. – informacja dot. trzeciego wniosku.

¹¹ Za okres od dnia podpisania umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z operatorem (jednak nie wcześniej niż od 1 stycznia 2021 r.) do dnia 30 czerwca 2021 r.

¹² Za okres od dnia podpisania umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z operatorem (nie wcześniej niż od 1 lipca 2021 r.) do 31 grudnia 2021 r.

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1371 ze zm.

poprzedzone zostało uzyskaniem zgody Rady Powiatu Mieleckiego, stosownie do wymogu z art. 22 ust. 2 ustawy o *Funduszu rozwoju przewozów autobusowych*.

(akta kontroli TOM I str. 56-65, 107-131)

1.3. Wnioski Powiatu o dopłatę, przekazane zostały do Wojewody Podkarpackiego w następujących terminach:

- wniosek za I kwartał 2021 r. - 6 kwietnia 2021 r. (uzupełniony 12 i 14 kwietnia 2021 r.). Korekta wynikała z błędów w kalkulacjach przychodów na 11 liniach komunikacyjnych,

- wniosek za II kwartał 2021 r. - 5 lipca 2021 r. (uzupełniony 8 lipca 2021 r.). Korekta wynikała z błędów w kalkulacjach dla jednej linii komunikacyjnych,

- wniosek za III kwartał 2021 r. - 5 października 2021 r.,

- wniosek za IV kwartał 2021 r. - 6 grudnia 2021 r.

Wnioski te przekazano do Wojewody w terminach określonych w umowach w sprawie udzielenia dofinansowania do przewozów autobusowych. Zawierały one dane i dokumenty wymagane ww. umowami, w tym m.in.:

- kwoty dopłat dla poszczególnych linii komunikacyjnych,

- liczbę operatorów wykonujących usługę,

- kalkulację ceny usługi i dopłaty dla poszczególnych linii komunikacyjnych.

(akta kontroli TOM I str. 66-78, 160-192)

1.4. Powiat otrzymywał dofinansowanie z Funduszu przewozów autobusowych we wnioskowanych kwotach. W umowach z Wojewodą nie określano, w jakim terminie będą przekazywane środki do Powiatu tytułem dopłat do przewozów autobusowych. Wskazano w nich, że środki te przekazywane będą na rachunek bankowy Organizatora niezwłocznie po ich przekazaniu na rachunek Wojewody przez Ministra Infrastruktury.

Poszczególne transze dofinansowania przekazywane były przez Wojewodę w następujących terminach:

- 27 kwietnia 2021 r., tj. 13 dni od złożenia przez Powiat ostatniej korekty wniosku o dopłatę,

- 21 lipca 2021 r., tj. 13 dni od złożenia korekty wniosku o dopłatę,

- 27 października 2021 r., tj. 22 dni od złożenia przez Powiat wniosku o dopłatę,

- 22 grudnia 2021 r., tj. 16 dni od złożenia wniosku o dopłatę.

(akta kontroli TOM I str. 66-78, 87-105, 160-194)

1.5. Wartość otrzymanego przez Powiat dofinansowania z Funduszu przewozów autobusowych, powiększona o udział własny została przekazana Operatorom, tytułem dopłat do przewozów autobusowych na określonych liniach komunikacyjnych, w następujących terminach:

- 13 maja 2021 r., tj. 16 dni od daty ich wpływu na rachunek bankowy Powiatu,

- 2 sierpnia 2021 r., tj. 13 dni od daty ich wpływu na rachunek bankowy Powiatu,

- 16 listopada 2021 r., tj. 20 dni od daty ich wpływu na rachunek bankowy Powiatu,

- 28 grudnia 2021 r., tj. 6 dni od daty ich wpływu na rachunek bankowy Powiatu.

Zgodnie z zapisami § 4 ust. 1 pkt 11 umów w sprawie udzielenia dofinansowania do przewozów autobusowych, Powiat zobowiązany był do przesłania Wojewodzie w terminie do 25 stycznia 2022 r., rozliczenia wstępnego otrzymanych dopłat¹⁴.

¹⁴ Rozliczenie wstępne otrzymanych dopłat zostało przekazane Wojewodzie 24 stycznia 2022 r.

Z rozliczenia wstępnego, sporządzonego na wzorze stanowiącym załącznik do umów z Wojewodą, wynikało m.in., że:

- kwota dopłaty przekazana przez Powiat Operatorom, była równa wysokości dofinansowania otrzymanego od Wojewody i wyniosła 3 647,6 tys. zł;
- kwota środków przyznanych umową o dopłatę a niewykorzystanych przez Powiat wyniosła 372,35 tys. zł¹⁵.

Dane, ujęte w ww. rozliczeniu były zgodne z zapisami umowy o dopłatę oraz z zapisami w księgach rachunkowych Starostwa.

(akta kontroli TOM I str. 87-106, 193-198, 206-213)

1.6. W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadków: pobrania przez Starostwo środków z Funduszu przewozów autobusowych w nadmiernej wysokości, wykorzystania ich niezgodnie z przeznaczeniem oraz innych przypadków, które uzasadniałyby ich zwrot do Wojewody.

(akta kontroli TOM I str. 29-42, 197-198)

1.7. W wyniku wykorzystania środków z Funduszu przewozów autobusowych na obszarze Powiatu zwiększyła się dostępność połączeń autobusowych poprzez:

- utworzenie czterech nowych linii komunikacyjnych¹⁶,
- przeprowadzenie modyfikacji 32 linii komunikacyjnych poprzez dodanie przystanku (przystanków) w nowej miejscowości (miejscowościach), które były pozbawione dostępu do publicznego transportu zbiorowego.

(akta kontroli TOM I str. 199)

1.8. W okresie objętym kontrolą pracownicy Starostwa przeprowadzili osiem kontroli u Operatorów w ramach nadzoru nad realizacją umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego (jako tzw. „tajemniczy klient”). W ramach kontroli dokonywano sprawdzenia min.: punktualności przyjazdu autobusu, zamieszczenia na przystanku autobusowym rozkładu jazdy oraz cennika kontrolowanej linii, właściwego oznakowania pojazdu, czystości w pojeździe, jakości obsługi, drukowania biletów i sprawdzania przysługujących ulg.

W wyniku przeprowadzonych kontroli, stwierdzono braki cennika, regulaminu lub rozkładu jazdy na pojedynczych przystankach. O wynikach kontroli poinformowano operatorów jeżdżących na liniach, na których stwierdzono nieprawidłowości, jednocześnie nakazując im uzupełnienie brakujących elementów.

(akta kontroli TOM I str. 214-229)

1.9. W Starostwie prowadzono odrębną ewidencję księgową otrzymanych środków oraz wydatków objętych dopłatą, zgodnie z wymogami art. 15 ustawy o *Funduszu rozwoju przewozów autobusowych*. Wszelkie operacje finansowe dotyczące środków otrzymanych oraz wydatków ewidencjonowane były w dziale 600 - *Transport i łączność*, rozdziale 60004 - *Lokalny transport zbiorowy* i odpowiednio:

- dochody w § 2170 - *Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych*,
- wydatki w § 4300 - *Zakup usług pozostałych*.

¹⁵ Kwota ta wynikała m.in. z wycofania się jednej gminy z udziału (korekta o cztery linie komunikacyjne), wycofania przez jedną gminę z dwóch linii.

¹⁶ Linie: 107 – Jamy – Wadowice Górne – Mielec, 113 – Gawłuszowice – Wola Zdakowska., 118A i 118B – Ziempińów – Wola Mielecka – Mielec.

Operacje finansowe związane z dopłatami do przewozów przeprowadzane były za pośrednictwem odrębnego rachunku bankowego Starostwa.

(akta kontroli TOM I str. 197-205)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2021 r. środków z Funduszu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Wnioski o dopłatę przekazywane były do Wojewody w terminach i na zasadach określonych w umowach w sprawie udzielenia dofinansowania do przewozów autobusowych użyteczności publicznej. Powiat terminowo dokonywał rozliczenia otrzymanych środków z Funduszu przewozów autobusowych. Środki otrzymane od Wojewody, powiększone o wymagany wkład własny, w całości były przekazane przez Powiat do Operatorów.

2. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacja dochodów z tego tytułu.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa.

1. W 2021 r. kwota dotacji celowej z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, jaką otrzymał Powiat, wyniosła 548,6 tys. zł, w tym:

- 413,6 tys. zł na wydatki na obsługę zadań,
- 135 tys. zł na realizację zadań.

Kwota ta była wyższa o 220,6 tys. zł (o 40,2%) od dotacji otrzymanej w 2020 r.

(akta kontroli TOM II str. 1-27)

2. Ze środków dotacji celowej sfinansowano część wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń pracowników realizujących czynności w ramach zadań zleconych, oraz wydatki bezpośrednio dotyczące zadań zleconych (koszty: operatów szacunkowych, podziału działek, regulacji stanu prawnego i ewidencyjnego ksiąg wieczystych, ogłoszeń prasowych itp.).

Analiza dokumentów księgowych wykazała, że w 2021 r. Powiat, na realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, poniósł wydatki o wartości 548,6 tys. zł, tj. w wysokości otrzymanej dotacji na realizację tych zadań.

(akta kontroli TOM II str. 1-26)

3. Kwoty dotacji celowej na realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, wykazane w sprawozdanych budżetowych Rb-27S sporządzonych na dzień: 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia 2021 r. oraz sprawozdania Rb-50 za 2021 r. były równe rzeczywistym wpływom

pomniejszonym o zwroty dotacji. Były one zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej dochodów budżetowych Powiatu.

Kwoty wydatków budżetowych w rozdz. 70005 – *Gospodarka gruntami i nieruchomościami*, wykazane w sprawozdaniach budżetowych Rb-28S i Rb-50 dotyczące wykonania wydatków na realizację zadań zleconych za 2021 r., wynikały z zapisów ewidencji księgowej Starostwa.

(akta kontroli TOM II str. 27-110)

4.-5. W 2021 r. dotację celową na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, Wojewoda przekazał do budżetu Powiatu w 28 transzach w okresie od 12 stycznia do 21 grudnia 2021 r. (odstępy pomiędzy kolejnymi transzami wynosiły od trzech do 32 dni).

Starosta wyjaśnił, że ten sposób przekazywania przez Wojewodę dotacji celowej umożliwiał terminową i pełną realizację zadań zleconych.

(akta kontroli TOM II str. 109-112)

2.2. Dochody Powiatu z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

1. W 2021 r. Powiat uzyskał dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w kwocie 4 843,3 tys. zł. Były one wyższe od dochodów uzyskanych z tego tytułu w 2020 r. o 2 325,7 tys. zł, tj. o 52%.

Największe dochody osiągnięto w następujących paragrafach:

- § 0550 - wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości - 4 340 tys. zł, tj. 89,8% wykonanych dochodów,

- § 0770 - wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości - 324,5 tys. zł, tj. 6,7% wykonanych dochodów,

- § 0760 - wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - 129,1 tys. zł, tj. 2,7% wykonanych dochodów.

Należności Powiatu z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w 2021 r. wynosiły 883,2 tys. zł i w całości były zaległościami. Największe zaległości dotyczyły następujących paragrafów:

- § 0550 - 591,1 tys. zł (66,9% zaległości),

- § 0920 - wpływy z pozostałych odsetek - 282,8 tys. zł (32% zaległości).

W stosunku do 2020 r. zaległości były wyższe o 70,4 tys. zł (o 8%) Powodem wzrostu zaległości było m.in. naliczenie odsetek od niespłaconych zaległości.

(akta kontroli TOM II str. 113)

2. Analiza danych zawartych w sprawozdaniu Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, wykazała, że dane te wynikają z zapisów ksiąg rachunkowych Powiatu. W trakcie kontroli ujawniono, należność nieściągalną w kwocie 172,2 tys. zł, co stanowiło 19,5% należności pozostałych do zapłaty ujętych w powyższym sprawozdaniu.

(akta kontroli TOM II str. 114-142)

3. Uzyskane w 2021 r. dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, Powiat rozliczył wg zasad określonych w art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21

sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁷. Kwotę 3 632,4 tys. zł (75% wykonanych dochodów) przekazano na rachunek Wojewody Podkarpackiego, natomiast kwotę 1 210,8 tys. zł (25% wykonanych dochodów) na rachunek budżetu Powiatu.

Dochody budżetowe z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, w części stanowiącej dochody budżetu państwa, przekazywano na rachunek Wojewody w terminach określonych w art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

(akta kontroli TOM II str. 113, 143-147)

4. W 2021 r. pracownicy Powiatu pod koniec każdego kwartału przeprowadzali kontrole terminowości wpłat dochodów z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, dokonując analizy kont poszczególnych płatników, zgodnie z § 11 rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁸. Na koniec każdego kwartału, w przypadku braku wpłat, naliczono i ujmowano w księgach rachunkowych Starostwa, odsetki od nieterminowych wpłat.

(akta kontroli TOM II str. 148-231)

2.3. Działania windykacyjne Powiatu wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

1. W 2021 r. w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych i egzekucyjnych wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, Starostwo uzyskało wpłaty w wysokości 68,7 tys. zł, co stanowiło 7,8% zaległości w rozdz. 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* na koniec 2021 r. (8,5% zaległości w rozdz. 70005 w 2020 r.). Udział wyegzekwowanych w 2021 r. zaległości do zaległości, wobec których prowadzono działania windykacyjne (596,7 tys. zł) wyniósł 11,5%.

(akta kontroli TOM II str. 113)

2. Analizą objęto pięć zaległości (wszystkie dotyczą § 0550) w kwocie 588,3 tys. zł, co stanowiło 66,6% zaległości w rozdz. 70005 na koniec 2021 r. Zaległości te zostały sprawdzone pod kątem skuteczności i częstotliwości prowadzonych działań windykacyjnych. Analiza wykazała, że we wszystkich przypadkach prowadzono działania zmierzające do odzyskania należnych kwot.

W dwóch przypadkach – ostatnimi prowadzonymi czynnościami było złożenie 30 grudnia 2021 r. pozwów za niespłacone należności z 2018 r.

W trzech przypadkach – została ogłoszona upadłość, a przysługujące Skarbowi Państwa należności zostały zgłoszone Syndykowi. W dwóch z nich, na dzień zakończenia czynności kontrolnych¹⁹, postępowania upadłościowe nie zostały zakończone. W jednym przypadku, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego (27 października 2011 r.). Tym samym Spółka została wykreślona z KRS w 2012 r. Po tym zdarzeniu, Starostwo nie

¹⁷ Dz.U.2021.1899 ze zm.

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

¹⁹ 11 marca 2022 r.

podejmowało żadnych czynności aż do grudnia 2021 r., co opisano poniżej, w pkt 5.-6. wystąpienia pokontrolnego oraz w sekcji nieprawidłowości.

(akta kontroli TOM II str. 232-276)

3. W okresie objętym kontrolą, Starosta nie występował do Wojewody Podkarpackiego o zgodę na zawarcie umowy w sprawie spornej należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

(akta kontroli TOM II str. 277-279)

4. W 2021 r. Starosta udzielił dwóch zwolnień z części opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste nieruchomości (kwota zwolnień wyniosła 254,9 tys. zł), oraz rozłożył na raty należności trzem podmiotom (łącznie kwota należności rozłożona na raty – 91,4 tys. zł). Podmioty wnioskujące o zwolnienie z części należności i rozłożenie na raty, jako powód wskazywały pogorszenie się sytuacji materialnej i spadek obrotów z powodu COVID-19. W analizowanych przypadkach, Powiat nie występował do Wojewody o wyrażenie zgody na zwolnienie z części opłaty, czy rozłożenie na raty należności, co było zgodne z art. 15z z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*²⁰. Podejmując decyzję Starosta ustalił stan faktyczny i wyjaśnił wszystkie okoliczności spraw. Odroczenia i rozłożenia na raty były właściwie uzasadnione.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., w saldzie należności pozostawały należności przedawnione i nieściągalne w łącznej kwocie 188,4 tys. zł (z odsetkami).

(akta kontroli TOM II str. 277-299)

5-6. W okresie objętym kontrolą Powiat nie spisywał należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Pracownicy Starostwa opracowali pismo do Wojewody Podkarpackiego o wyrażenie zgody na umorzenie należności, jednakże pismo to nie zostało wysłane, co zostało opisane poniżej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Analiza próby pięciu największych kwotowo należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na kwotę 172,2 tys. zł (z odsetkami) wykazała, że na koniec 2021 r. były one przedawnione i nieściągalne.

(akta kontroli TOM II str. 238-264, 300-312)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Księgi rachunkowe Starostwa na dzień 31 grudnia 2021 r. obejmowały należności nieściągalne w kwocie 188,4 tys. zł. Zbadane należności w wysokości 172,2 tys. zł. powinny zostać umorzone z urzędu, gdyż zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy *o finansach publicznych* – podmioty (dłużnicy) zostały wykreślone z KRS.

W dniu 10 grudnia 2021 r. Starosta opracował pismo do Wojewody Podkarpackiego o wyrażenie zgody na umorzenie należności pieniężnych z tytułu gospodarowania nieruchomościami, mających charakter cywilnoprawny, przypadających Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Starostę. W piśmie tym Starosta zawarł listę 22

²⁰ Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.

należności na łączną kwotę 188,4 tys., w tym należność główna - 121,3 tys. zł., odsetki – 67 tys. zł, których nie można było odzyskać (lista ta zawierała m.in. należności poddane badaniu). Pismo to jednakże nie zostało wysłane do Wojewody.

Starosta wyjaśnił, że nie otrzymał odpowiedzi na pismo, dotyczące wyrażenia zgody przez Wojewodę na umorzenie części należności, skontaktowaliśmy się z Wydziałem Nieruchomości w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim, odnośnie ustalenia na jakim etapie jest postępowanie. W trakcie rozmowy okazało się, że takie pismo do nich nie wpłynęło. Po sprawdzeniu w Starostwie, czy pismo zostało wysłane, okazało się, że zostało przygotowane do wysłania, tj. zostało podpisane, nadano mu nr i zostało zeskanowane. W wyniku przeoczenia pracownika, nie zostało ono wysłane drogą elektroniczną za pomocą systemu ePUAP.

W rzeczywistości, pismo zostało wysłane do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 16 marca 2022 r.

(akta kontroli TOM II str. 238-264, 300-312)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2021 r. przez Powiat, dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

Sprawozdania budżetowe, sporządzone za 2021 r., zawierały rzetelne dane dotyczące dochodów, dotacji oraz wydatków zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

W 2021 r. dochody uzyskane z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa zostały prawidłowo rozliczone i terminowo przekazane na rachunek Wojewody.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, podejmowano właściwe działania windykacyjne wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Prawidłowo i zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych udzielane były ulgi w spłacie należności.

Nie dokonano wyśięgowania z ksiąg rachunkowych Starostwa należności nieściągalnych i przedawnionych.

V. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań zapewniających wyśięgowanie ze stanu należności – w przypadku uzyskania pozytywnej decyzji Wojewody.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

²¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej

pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 25 marca 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

*p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
z up. /-/
Robert Łukasz*

Kontroler
Maciej Pilecki
starszy inspektor k.p.

/-/